

Kauno rajono savivaldybės administracija

**KAUNO RAJONO SAV., ZAPYŠKIO SEN., DIEVOGALOS.,
KADASTRO NR. 5293/0006:979, MEDŽIŲ INVENTORIZACIJA
SU EKSPERTINIŲ BŪKLĖS VERTINIMU**

(aiškinamasis raštas)

Parengė: NŽŽ ekspertas Arvydas Rutkauskas

LR AM AAA kvalifikacijos atestatas 2022-02-14 Nr. (26)-NŽE-1

El. paštas: dendro@dendro.lt

Tel.: +370 698 154 77

2025 m. rugpjūčio mėn. 18 d.

Turinys

1. Darbo metodika.....	3
2. Medžių inventorizacijos rezultatai.....	4
2.1 Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype inventorizuotų medžių dendrologinė analizė.....	4-6
3. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979, medžių būklės įvertinimas, siūlomos ūkinės priemonės.....	7-8
4. Pagrindinės išvados.....	9
5. 1 priedas. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979, medžių inventorizacijos duomenys (inventorizacijos lentelė su būklės aprašu)	
6. 2 priedas. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979, inventorizacijos planas (su į inventorizaciją įtrauktų medžių numeriais)	

Atliekant Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype augančių medžių inventorizaciją ir reikiamus tyrimus buvo įvertinta jų sanitarinė būklė bei kiti aspektai. Sklypas valstybinis, žemės sklypo naudojimo būdas - atskirųjų želdynų teritorijos. Šiame sklype saugomi atskirų rūšių medžiai nuo 12 cm skersmens, taip pat ir paprastieji kadagiai – didesni kaip 3 m.

1. DARBO METODIKA

Visi minėtos teritorijos medžiai, vadovaujantis „Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėmis“ buvo inventorizuoti š. m. rugpjūčio mėnesį.

Inventorizacijos metu kiekvienam augalui buvo nustatoma:

- 1) medžio rūšis, nurodant jo numerį plane,
- 2) aukštis, augalams iki 10 m H – 0,5 m tikslumu, aukštesniems nei 10 m H - 1 m tikslumu (Vertex Laser VL5 aukštimačiu),
- 3) skersmuo, 1 cm tikslumu (matuojant jį Haglof žerglėmis 2 statmenomis kryptimis (1,3 m H) ir išvedant vidurkį, o > 65 cm skersmens medžiams – apjuosiant juos matavimo juosta).
- 4) sanitarinė būklė pagal „Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėse“ pateikiamą metodiką, su būklės vertinimo skale nuo 1 iki 5. Medžių būklė vertinta naudojant 5 balų skalę (1 - gera būklė, 2 - patenkinama, 3 - nepatenkinama, 4 - bloga, 5 - žuvęs).

Želdinių būklė vertinama apibendrinant kelis rodiklius (2 priedas): genėjimo intensyvumo laipsnį, defoliacijos laipsnį, ligų intensyvumą, kenkėjų gausumą ir pakenkimo laipsnį, medžio kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumą, puvinų lokalizacijos vietas ir pažeidimo intensyvumą, pasvirimo laipsnį ir kt.

Visais atvejais būklė vertinama vizualiai, augalą lyginant su sąlygiškai sveiku augalu. Jei vertinamo medžio būklei inventorizacijos metu įtakos turėjo keletas veiksnių, pvz., jis apgenėtas, pažeistas vabzdžių ar ligų, o taip pat mechaniškai pažeistas jo kamienas, tokiu atveju į apskaitos kortelę buvo įrašomas blogiausios būklės, pagal bet kurį rodiklį, balas.

- 5) reikalingos tvarkymo (ūkinės) priemonės:

a) priemonės pavadinimas – (medį reikia šalinti, genėti ar kt.)

Duomenys apdoroti su AutoCAD ir Excel programomis.

2. MEDŽIŲ INVENTORIZACIJOS REZULTATAI

2.1. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype inventorizuotų medžių dendrologinė analizė

Atlikus Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype augančių medžių ekspertizę, buvo konstatuota, jog šiuo metu šiame parke auga 129 vnt. inventorizuotų medžių, kurie yra saugomi pagal kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams ir šiuo metu yra 12 cm ar didesnio skersmens, taip pat buvo rasta ir 16 vnt. saugojimo kriterijų neatitinkantys medžiai tarp kurių nebuvo geros sanitarinės būklės medžių. (1 lentelė).

1 lentelė. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979, augančių medžių rūšinė įvairovė

Medžių rūšis	Jauni medžiai (d 12-29 cm)	Vidutiniai, brandūs medžiai (d 30 – 80 cm)	Viso, vnt.
Ažuolas paprastasis (Quercus robur)	-	1	1
Ažuolas raudonasis (Quercus rubra)	-	10	10
Beržas karpotasis (Betula pendula)	2	9	11
Bukas paprastasis (Fagus sylvatica)	-	1	1
Japoninis maumedis (Larix kaempferi)	-	1	1
Kaštonas paprastasis (Aesculus hippocastanum)	-	1	1
Kėnis pilkasis (Abies concolor)	-	1	1
Klevas paprastasis (Acer platanoides)	4	4	8
Klevas platanalapis (Acer pseudoplatanus)	-	7	7
Klevas platanalapis (Acer pseudoplatanus) "Atropurpureum"	2	6	8
Klevas totorinis (Acer tataricum)	14	-	14
Liepa mažalapė (Tilia cordata)	7	5	12

Maumedis europinis (<i>Larix decidua</i>)	1	5	6
Pocūgė didžioji (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	1	4	5
Pušis juodoji (<i>Pinus nigra</i>)	-	5	5
Pušis kalninė (<i>Pinus mugo</i>)	10	-	10
Pušis kedrinė (<i>Pinus cembra</i>)	-	3	3
Pušis paprastoji (<i>Pinus sylvestris</i>)	17	8	25
Zyboldo obelis (<i>Malus sieboldii</i>)	16	-	16
Iš viso, vnt.	74	71	145

Įvertinus klevų totorinių, pušų kalninių, pušų kedrinių amžių ir turimus pažeidimus, akivaizdu, kad dauguma šių rūšių medžiai yra nekvalifikuotai prižiūrėti. Daliai jų visai nebuvo atliekami priežiūros darbai.

Atskirų saugomų medžių rūšių sanitarinė būklė yra gana panaši – artima patenkinamai, blogiausios sanitarinės būklės: Pušis kalninė – 3,2 balo, pušis kedrinė – 3,0 balo, klevas totorinis – 2,43 balo. Tuo tarpu pušies paprastosios sanitarinė būklė ženkliai geresnė ir siekia – 2,0 balo, beržo karpotojo – 1,9 balo, ąžuolo raudonojo – 1,7 balo. Šie medžiai yra geresnės sanitarinės būklės, nes jie mažiau ar iš viso yra nepatyrę mechaninių sužalojimų. Analogiški (nustatytiems vidurkiams) rezultatai gaunami vertinant, kurios būklės medžių yra daugiausiai. (2 lentelė)

2 lentelė. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype augančių saugomų rūšių medžių sanitarinės būklės palyginimas

Medžių sanitarinės būklės balas	1	2	3	4	5	Iš viso
Ąžuolas paprastasis (<i>Quercus robur</i>)	1	-	-	-	-	1
Ąžuolas raudonasis (<i>Quercus rubra</i>)	3	7	-	-	-	10
Beržas karpotasis (<i>Betula pendula</i>)	1	10	-	-	-	11
Bukas paprastasis (<i>Fagus sylvatica</i>)	-	1	-	-	-	1
Japoninis maumedis (<i>Larix kaempferi</i>)	-	1	-	-	-	1
Kaštonas paprastasis (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	1	-	-	-	-	1
Kėnis pilkasis (<i>Abies concolor</i>)	-	1	-	-	-	1
Klevas paprastasis (<i>Acer platanoides</i>)	2	5	-	1	-	8

Klevas platanalapis (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	3	3	1	-	-	7
Klevas platanalapis (<i>Acer pseudoplatanus</i>) "Atropurpureum"	2	6	-	-	-	8
Klevas totorinis (<i>Acer tataricum</i>)	-	8	6	-	-	14
Liepa mažalapė (<i>Tilia cordata</i>)	3	6	3	-	-	12
Maumedis europinis (<i>Larix decidua</i>)	1	4	1	-	-	6
Pocūgė didžioji (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	2	2	1	-	-	5
Pušis juodoji (<i>Pinus nigra</i>)	3	2	-	-	-	5
Pušis kalninė (<i>Pinus mugo</i>)	-	1	6	3	-	10
Pušis kedrinė (<i>Pinus cembra</i>)	-	-	3	-	-	3
Pušis paprastoji (<i>Pinus sylvestris</i>)	14	10	1	-	-	25
Iš viso	36	67	22	4	-	129

Medžių būklės blogėjimą įtakojo įvairūs neigiami abiotiniai ir antropogeniniai veiksniai, tačiau esminę neigiamą įtaką turėjo netinkamai atlikti medžių genėjimo darbai, kiti mechaniniai pažeidimai bei į medienos pjūvių žaizdas įsimetę medieną intensyviai ardantys puviniai, medienos kenkėjai. (2 lentelė)

3. Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype augančių medžių būklės įvertinimas ir siūlomos ūkinės priemonės

Medžių inventorizacijos - ekspertizės metu buvo konstatuota, kad iš 145 vnt. rastų natūroje medžių: 36 vnt. sanitarinė būklė yra gera, 73 vnt. būklė yra patenkinama, 32 vnt. – nepatenkinama, 4 vnt. – bloga. Žuvusių – 5 sanitarinės būklės medžių šiame sklype nerasta.

Foto Nr. 1. Klevai platanalapiai (plane Nr. 58 - 72). Šie lapuočiai medžiai yra saugomi, pagal kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams. Šiuo metu paminėti medžiai yra geros, patenkinamos sanitarinės būklės, išskyrus klevą platanalapį Nr. 67, kuris paveiktas vidinio puvinio. Vertinant šių klevų amžių, skersmenį ir atsižvelgiant į sanitarinę būklę, rekomenduojama juos išsaugoti, o atlikus reikiamus priežiūros darbus, šie klevai ir toliau atliks savo funkciją šio parko zonoje.

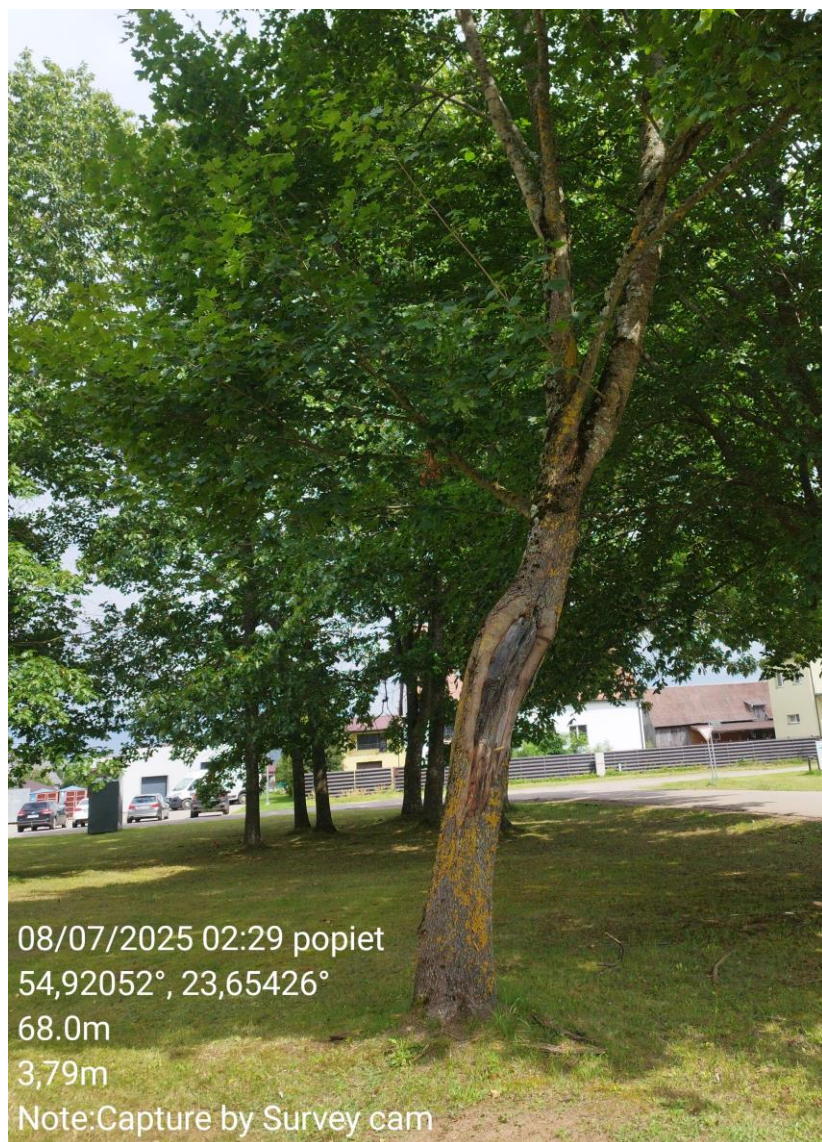

Foto Nr. 2-3. Klevas paprastasis (plane Nr. 101). Šis klevas saugomas, pagal kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams, tačiau jis yra blogos sanitarinės būklės, turintis žaizdą bei stipriai paveiktas vidinio puvinio, liemens kenkėjų H 1,2 - 2,3, taip pat jis turi 15° pokrypį į važiuojamosios kelio dalies pusę. Vertinant biologinę ir fiziologinę šio medžio būklę jis nėra perspektyvus, dėl galimo pavojaus šiame sklype dirbantiems žmonėms ir šalia esančios gatvės zonoje judantiems pėstiesiems bei įvairiam transportui. Rekomenduojama šį medį pašalinti.

4. Pagrindinės išvados

4.1. Atlikus Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., kadastro Nr. 5293/0006:979 sklype augančių medžių inventorizaciją – ekspertizę, buvo konstatuota, kad iš 145 vnt. rastų natūroje medžių: 36 vnt. sanitarinė būklė yra gera, 73 vnt. būklė yra patenkinama, 32 vnt. – nepatenkinama, 4 vnt. – bloga. Žuvusių – 5 sanitarinės būklės medžių šiame sklype nerasta.

4.2. Rekomenduojama dėl žmonių saugumo šalinti inventorizacijos lentelėje nepažymėtus, kaip vertus išsaugoti bei rekomenduojamus šalinti, dėl būklės medžius, neperspektyvias medžių atžalas ir kitus menkaverčius krūmus.

4.3. Medžiai augantys antžeminių ar požeminių komunikacijų apsaugos zonose paliekami, kaip saugotini, pagal biologinius kriterijus. Medžių saugojimas inžinerinių tinklų atžvilgiu šioje ekspertizėje nevertintas.

4.4. Galimai šalintinų dėl būklės Kauno r. sav., Zapyškio sen., Dievogalos k., sklype augantys 4 vnt. medžių yra saugomų rūšių ar saugomiems priskirtinų parametru. Pagal LR Vyriausybės nutarimą dėl Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, patvirtinimo ir medžių, ir krūmų priskyrimo saugotiniams nuostatas 5 - punktą.

Parengė: Nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas Arvydas Rutkauskas

